

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 211/2010-70

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť H. V., Č., M. V., Č., J. M., Č., M. B., Č., M. E., Č., J. V., Č., H. F., Č., I. J., K., P. J., K., P. J., K., A. R., K., J. Š., K., J. P., K., H. P., K., J. P., K., N. T., K., H. L., V., F. J., K., K. B., K., M. J., K., M. S., K., A. B., G., H. E., V., R. Z., Česká republika, O. Z., Česká republika, O. Z., Česká republika, M. J., Česká republika, J. J., I., a A. P., Č., zastúpených advokátom JUDr. J. Š., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89 p o r u š i l základné právo H. V., M. V., J. M., M. B., M. E., J. V., H. F., I. J., P. J., P. J., A. R., H. L., F. J., K. B., M. J., M. S., A. B., H. E., R. Z., O. Z., O. Z., M. J., J. J. a A. P. na prerokovanie

veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. H. V., M. V., M. E., H. F., I. J., P. J., P. J., F. J., M. J., M. S., A. B., H. E., J. J. a A. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. R. a H. L. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každej v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. J. M., M. B. a J. V. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 666 € (slovom šesťstošesťdesiatšesť eur), ktoré j e Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. R. Z., O. Z., O. Z. a M. J. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 500 € (slovom päťsto eur), ktoré j e Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. J. Š., J. P., H. P., J. P., N. T. a K. B. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 333 € (slovom tristotridsaťtri eur), ktoré j e Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. H. V., M. V., J. M., M. B., M. E., J. V., H. F., I. J., P. J., P. J., A. R., J. Š., J. P., H. P., J. P., N. T., H. L., F. J., K. B., M. J., M. S., A. B., H. E., R. Z., O. Z., O. Z., M. J., J. J. a A. P. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 5 857,13 € (slovom päťtisícosemstopäťdesiatsedem eur a trinásť centov), ktorú j e Okresný súd Košice-okolie

p o v i n n ý vyplatiť na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. Š., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 211/2010-38 z 29. apríla 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť H. V., M. V., J. M., M. B., M. E., J. V., H. F., I. J., P. J., P. J., A. R., J. Š., J. P., H. P., J. P., N. T., H. L., F. J., K. B., M. J., M. S., A. B. a H. E. (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Uznesením č. k. II. ÚS 212/2010-21 z 29. apríla 2010 ústavný súd tiež prijal podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie sťažnosť R. Z., O. Z., O. Z., M. J., J. J. a A. P. (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou rovnako namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice-okolie taktiež v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89.

3. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 212/2010-21 z 29. apríla 2010 veci vedené na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 211/2010 a pod sp. zn. II. ÚS 212/2010 spojil na spoločné konanie s tým, že ďalej budú vedené pod sp. zn. II. ÚS 211/2010.

4. Z obsahovo identických sťažností a ich príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89, ktoré sa začalo na okresnom súde návrhom podaným 11. októbra 1989,

sa sťažovatelia domáhajú určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Sťažovatelia okrem podrobného chronologického popisu priebehu konania a právnej analýzy vo svojich sťažnostiach akcentovali, že „... *Od podania návrhu na Okresnom súde Košice - okolie uplynula doba viac ako 20 rokov a vec doposiaľ nie je právoplatne skončená ...*“, pričom podľa ich názoru žiadna zložitosť veci nemôže ospravedlniť takúto dĺžku konania. Postup okresného súdu v napadnutom konaní považujú za neefektívny, neprimerane dlhý, spôsobujúci zbytočné prietahy v konaní a následkom toho aj dlhodobú právnu neistotu. Sťažovatelia sa vzhľadom na neobyčajne dlhodobé konanie v danej veci domáhajú aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia každému po 10 000 €, keďže „*nadobudli presvedčenie, že okresný súd v skutočnosti nemá záujem poskytnúť ich právam zákonnú ochranu*“.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8C 994/89 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8C 994/89 konal bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom finančné zadost'učinenie každému vo výške 10.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný zaplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom trovy konania..., ktoré je povinný odporca sťažovateľom nahradiť na účet právneho zástupcu advokáta JUDr. J. Š. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr.V 289/2010 z 10. júna 2010 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 8. júla 2010.

2.1 Predseda okresného súdu uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„... Vec napadla na tunajší súd dňa 11. 10. 1989 a predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Dňa 31. 10. 1989 bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň bol zaslaný opis návrhu odporcom.

Od 13. 11. 1989 do 20. 12. 1989 sa odporcovia písomne vyjadrovali k návrhu.

Dňa 3. 1. 1990 bol vytyčený termín pojednávania na deň 23. 1. 1990.

Na pojednávaní dňa 23. 1. 1990 súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že sa uložila účastníkov konania povinnosť označiť mená a adresy svedkov, ktorých navrhujú v konaní vypočuť.

Dňa 1. 2. 1990 a dňa 15. 2. 1990 právna zástupkyňa navrhovateľa označila svedkov a zároveň žiadala rozšírenie návrhu na strane navrhovateľov a pribratie do konania ako navrhovateľku 2) manželku navrhovateľa.

Zároveň bola podaná správa Š. K. o vlastníctve spornej nehnuteľnosti.

Dňa 14. 5. 1990 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom boli vypočutí označení svedkovia a pojednávanie bolo odročené na deň 25. 6. 1990 s tým, že budú volaní ďalší svedkovia.

Dňa 16. 2. 1990 bolo požiadané S. K. o zaslanie dokladov k nehnuteľnostiam, týkajúce sa predmetu sporu.

Dňa 25. 2. 1991 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom boli vypočutí ďalší účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 18. 3. 1991.

Na pojednávaní dňa 18. 3. 1991 boli vypočutí ďalší svedkovia a pojednávanie bolo odročené na deň 2. 4. 1991.

Na pojednávaní dňa 2. 4. 1991 boli dopočutí účastníci konania, ako aj ďalší navrhnutí svedkovia s tým, že pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti voči prejednávajúcej sudkyňi, zároveň bola odporcom 2) a 6) uložená poriadková pokuta.

Dňa 5. 4. 1991 sa prejednávajúca sudkyňa vyjadrila k námietke zaujatosti a dňa 29. 4. 1991 jej vyjadrenie bolo predložené na KS Košice.

Uznesením zo dňa 7. 5. 1991 bolo rozhodnuté, že sudkyňa nie je vylúčená.

Dňa 7. 5. 1991 odporcovia 2) a 6) podali odvolanie proti uloženej pokute.

Dňa 29. 10. 1991 na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok vo veci samej.

Dňa 16. 3. 1992 odporcovia podali odvolanie proti rozsudku.

Dňa 12. 6. 1992 bol spis predložený na KS Košice na rozhodnutie o odvolaní.

Na pojednávaní dňa 10. 12. 1992 bol rozsudok prvostupňového súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Po doručení uznesenia KS Košice dňa 18. 9. 1993 bol vytýčený termín pojednávania na deň 27. 9. 1993, zároveň bol požiadaný archív o pripojenie dedičských spisov, týkajúcich sa právnych predchodcov účastníkov konania.

Na pojednávaní dňa 27. 9. 1993 bolo zistené, že odporca 1) umrel, z tohto dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že bude vyžiadaný úmrtný list odporcu, dedičské spisy, doklady zo strediska geodézie.

Dňa 30. 11. 1993 právny zástupca navrhovateľa žiadal o predĺženie lehoty na predloženie dokladov.

Dňa 21. 3. 1993 bola urgovaná právna zástupkyňa navrhovateľov.

Dňa 30. 3. 1994 právna zástupkyňa navrhovateľov upravila pasívnu legitimáciu.

Dňa 7. 7. 1994 boli urgované žiadané doklady a to od právnej zástupkyne navrhovateľov ako aj odporkyne.

Dňa 15. 7. 1994 odporkyňa žiadala predĺžiť lehotu z dôvodu čerpania dovolenky.

Dňa 10. 11. 1994 úradným záznamom bolo zistené, že požadované dedičské spisy nemôžu byť pripojené z dôvodu, že dedičské konania po právnych predchodcoch nie sú ukončené.

Dňa 15. 11. 1994 právna zástupkyňa navrhovateľov predložila súdu výpisy z pozemkovej knihy.

Dňa 25. 5. 1995 boli urgované dedičské spisy.

Dňa 17. 7. 1997 bol vytýčený termín pojednávania na 25. 7. 1997 a zároveň boli žiadané dedičské spisy, bola vyzvaná právna zástupkyňa navrhovateľov na upresnenie pasívnej legitimácie.

Dňa 24. 7. 1997 navrhovatelia požiadali o odročenie vytýčeného pojednávania z dôvodu čerpania dovolenky právnej zástupkyne.

Vytýčené pojednávanie na deň 25. 7. 1997 bolo odročené na neurčito.

Dňa 26. 11. 1997 bola urgovaná právna zástupkyňa navrhovateľov na upresnenie pasívnej legitímácie.

Dňa 11. 12. 1997 právna zástupkyňa navrhovateľov požiadala o predĺženie lehoty.

Dňa 8. 1. 1998 právna zástupkyňa navrhovateľov upresnila pasívnu legitímáciu, ako aj žalobný petit.

Dňa 16. 4. 1998 boli žiadané dedičské spisy, zároveň bola vyzvaná právna zástupkyňa navrhovateľov o aktualizáciu geometrického plánu, ako aj doručenie potrebného počtu zmeneného návrhu.

Dňa 6. 5. 1998 právna zástupkyňa navrhovateľov pripojila súdu aktuálny geometrický plán, ako aj listy vlastníctva.

Dňa 19. 5. 1998 právna zástupkyňa navrhovateľov predložila požadovaný počet rovnopisov na zmenu žalobného petitu.

Dňa 26. 5. 1998 katastrálny odbor zaslal súdu požadované listy vlastníctva.

Dňa 9. 6. 1998 boli urgované dedičské spisy.

Dňa 8. 3. 1999 bolo vytýčené pojednávanie na deň 13. 4. 1999.

Dňa 18. 3. 1999 právna zástupkyňa navrhovateľov rozšírila okruh účastníkov na strane odporcov.

Na pojednávaní dňa 14. 4. 1999, ktoré bolo preročené na tento termín z 13. 4. 1999 bolo konštatované, že prejednávajúca sudkyňa bola dočasne pridelená na výkon sudkyne Krajského súdu v Košiciach a preto pojednávanie bolo odročené.

Dňa 28. 1. 2000 bol vytýčený termín pojednávania na deň 10. 3. 2000.

Dňa 8. 2. 2000 právna zástupkyňa navrhovateľov navrhovala, aby boli vypočuté svedecké výpovede.

Pojednávanie vytýčené na deň 10. 3. 2000 bolo odročené na 14. 4. 2000 s tým, že bolo konštatované, že zomrel odporca 2).

Na pojednávaní dňa 14. 4. 2000 účastníci konania sa vyjadrovali k doteraz vykonanému dokazovaniu a zároveň bolo vyhlásené uznesenie o zastavení konania u odporcov 23), 24), pojednávanie bolo odročené na deň 26. 5. 2000.

Zároveň boli vyžiadané z archívu doklady potrebné k vykonaniu dokazovania.

Na pojednávaní dňa 26. 5. 2000 sa účastníci konania vyjadrovali k doteraz vykonanému dokazovaniu a pojednávanie bolo odročené na deň 29. 6. 2000 za účelom vykonania ohliadky na mieste samom.

Dňa 29. 6. 2000 bola vykonaná ohliadka.

Dňa 6. 12. 2000 bol vytýčený termín pojednávania na deň 16. 1. 2001.

Na pojednávaní dňa 16. 1. 2001 bola uznesením pripustená zmena návrhu s tým, že pojednávanie bolo odročené na 6. 2. 2001, zároveň bude vyžiadaný spis ČD 903/51.

Pojednávanie vytýčené na deň 6. 2. 2001 bolo odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti prejednávajúcej sudkyne, účastníkom bola uložená povinnosť predložiť návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 14. 2. 2001 právna zástupkyňa navrhovateľov predložila súdu návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 26. 10. 2001 bol vytýčený termín pojednávania na deň 6. 11. 2001.

Na pojednávaní dňa 6. 11. 2001 sa zistilo, že žalovaný 22) zomrel, pojednávanie bolo odročené na 11. 12. 2001.

Na pojednávaní dňa 11. 12. 2001 sa účastníci konania vyjadrovali k predmetu sporu, zároveň bola uznesením súdu pripustená zmena návrhu a pojednávanie bolo odročené na 14. 12. 2001 za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Na pojednávaní dňa 14. 12. 2001 bol vo veci vyhlásený rozsudok.

Dňa 19. 2. 2002 podali navrhovatelia odvolanie proti rozsudku.

Dňa 11. 3. 2002 bolo vydané opravné uznesenie.

Dňa 2. 4. 2002 podali odporcovia odvolanie.

Dňa 13. 5. 2005 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní účastníkov konania.

Dňa 10. 12. 2002 bolo odvolacie konanie odročené na neurčito.

Dňa 17. 12. 2002 KS Košice uznesením zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 13. 2. 2003 bol vytýčený termín pojednávania na deň 11. 3. 2003.

Pojednávanie bolo preročené z dôvodu práceneschopnosti sudkyne na deň 15. 4. 2003.

Na pojednávaní dňa 15. 4. 2003 sa účastníci konania vyjadrovali k doteraz vykonanému dokazovaniu, zároveň boli žiadané ďalšie dôkazy.

Dňa 24. 4. 2003 právna zástupkyňa navrhovateľov predložila mená a adresy svedkov, ktorých navrhla vypočuť v konaní.

Zároveň zo strany súdu bol požiadany OÚ K., P. ú. K., A. M. o zaslanie žiadaných dokladov.

Dňa 8. 9. 2003 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom boli vypočutí navrhnutí svedkovia s tým, že pojednávanie bolo odročené na deň 27. 10. 2003 a budú volaní neprítomní svedkovia, ako budú požadované aj ďalšie doklady a to zo štátneho archívu.

Na pojednávaní dňa 27. 10. 2003 boli vypočutí svedkovia a vzhľadom na svedecké výpovede účastníci navrhli pojednávanie odročiť, ktoré bolo odročené na deň 25. 11. 2003.

Na pojednávaní dňa 25. 11. 2003 bolo zistené, že sa nedostali žalovaní, taktiež došlo k zmene pobytu u žalovaného 6).

Dňa 2. 1. 2004 bol vytýčený termín pojednávania na deň 9. 2. 2004.

Na pojednávaní dňa 9. 2. 2004 bol oboznámený priebeh doterajších pojednávanií, ako aj vyžiadaných dokladov a pojednávanie bolo odročené na deň 13. 2. 2004 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Dňa 13. 2. 2004 bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 4. 5. 2004 podali odporcovia odvolanie proti rozsudku.

Dňa 6. 5. 2004 podal odvolanie navrhovateľ.

Dňa 9. 8. 2004 bolo doručené vyjadrenie odporcov k odvolaniu navrhovateľov.

Dňa 27. 10. 2004 bola vec predložená KS Košice na rozhodnutie o odvolaní.

Uznesením zo dňa 29. 11. 2004 bol rozsudok prvostupňového súdu zrušený.

Dňa 4. 3. 2005 bol vytýčený termín pojednávania na deň 25. 4. 2005.

Na pojednávaní dňa 25. 4. 2005 bolo zistené, že sa nedostavili odporcovia, pričom u niektorých odporcov došlo k zmene adresy, pojednávanie bolo určené na neurčito za účelom zisťovania pobytu odporcov.

Dňa 11. 10. 2005 bol vytýčený termín pojednávania na deň 15. 11. 2005.

Na pojednávaní dňa 15. 11. 2005 sa zistilo, že sa nedostavili právni zástupcovia účastníkov konania, nedostavili sa žalobcovia, taktiež sa nedostavili všetci žalovaní, pojednávanie bolo odročené na deň 10. 1. 2006.

Na pojednávaní dňa 10. 1. 2006 sa účastníci konania vyjadrovali k doterajším pojednávaniam, ako aj vykonaným dôkazom a pojednávanie bolo odročené na 13. 1. 2006 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Na pojednávaní dňa 13. 1. 2006 bol vo veci vyhlásený rozsudok.

Dňa 22. 3. 2006 navrhovatelia podali odvolanie proti rozsudku.

Dňa 25. 4. 2006 bola vec postúpená na KS Košice na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 19. 6. 2007 bol uznesením KS Košice zrušený rozsudok a vec bola vrátená na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Dňa 9. 8. 2007 bolo účastníkom doručované vyššie uvedené uznesenie, s tým, aby označili svoje návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 8. 10. 2007 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 10. 12. 2007.

Dňa 10. 12. 2007 bolo zistené, že zomreli odporcovia 18) a 21), pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že boli požiadaní: O. K., právna zástupkyňa navrhovateľov o označenie právnych nástupcov.

Dňa 3. 4. 2008 bol vytýčený termín pojednávania na deň 13. 5. 2008.

Na pojednávaní dňa 13. 8. 2008 bolo zistené, že zomrela odporkyňa J. V., taktiež bol upresnený okruh právnych nástupcov po odporkyni M. Z., vzhľadom na tieto skutočnosti bolo pojednávanie odročené na deň 17. 6. 2008.

17. 6. 2008 - zisťuje sa že zomrela ďalšia žalovaná.

Dňa 7. 1. 2009 - nariadené znalecké dokazovanie.

Odvolanie žalobcov voči uzneseniu.

3. 6. 2009 - nariadená ohliadka na mieste samom za prítomnosti znalca.

Znalec znalecký posudok v stanovenej lehote nepodal, bol niekoľkokrát urgovaný, znalecký posudok podal 3. 3. 2010.

Znalecký posudok bol doručený účastníkom na vyjadrenie a vo veci bol vytýčený termín pojednávania na deň 18. 6. 2010.

Sťažovatelia 1) H. V., 2) M. V., 5) M. E. boli pôvodne žalované a H. V. žalovaná 5), M. V. žalovaná 3) a M. E. žalovaná 4) tieto žalované boli právnymi nástupcami po nebohom M. V., ktorí s podanou žalobou nesúhlasili už na začiatku.

Sťažovateľka H. F. je právna zástupkyňa po pôvodne žalovanom 2), ktorý zomrel počas konania 3. 5. 1993 a taktiež so žalobou nesúhlasila.

Sťažovatelia J. V., M. B. a J. M. sú právnymi nástupcami po J. V. pôvodne žalovanej 1) nesúhlasili so žalobou.

Sťažovatelia F. J., I. J., P. J., P. J., J. J., právna predchodkyňa sťažovateľov H. P., J. P., N. T., K. B., sťažovateľov M. J., A. B., H. E. s podanou žalobou súhlasili, potvrdili skutočnosti uvádzané žalobcom a uznali vlastnícke právo žalobcov a preto súd nepochyboval o týchto tvrdeniach a vo veci rozhodol až potom čo bol prvý rozsudok, ktorým bolo vo veci rozhodnuté zrušený až vtedy začali títo účastníci meniť svoj názor a svoje tvrdenia a začali navrhovať nové dôkazy do podstatne prispelo k predĺženiu konania.

Sťažovatelia R. Z., O. Z., O. Z. ml., M. J. sú právní nástupcovia po M. Z. pôvodne žalovanej 21. Títo sťažovatelia a ani ich právna predchodkyňa sa pojednávania nezúčastnili ani sa vo veci nevyjadrili. Splnomocnili na zastupovanie jedného zo žalovaných.

Ak by Ústavný súd SR dospel k záveru, že vo veci boli prietahy v konaní, je potrebné uviesť, že v predmetnej veci pojednávali od jej nápadu až po súčasnosť 7 sudcovia (JUDr. P., JUDr. S., JUDr. H., JUDr. V., JUDr. I., JUDr. Č., JUDr. M.), a vo veci bolo rozhodnuté 4x rozsudkom, pričom prvostupňové rozhodnutia boli uzneseniami Krajského súdu v Košiciach zrušené (1 rozsudok zo dňa 29. 10. 1991 - zrušený uznesením KS Košice zo dňa 10. 12. 1992, 2 rozsudok zo dňa 14. 12. 2001 - zrušený uznesením KS Košice zo dňa 17. 12. 2002, 3 rozsudok zo dňa 13. 2. 2004 - zrušený uznesením KS Košice zo dňa 29. 11. 2004, 4 rozsudok zo dňa 13. 1. 2006 - zrušený uznesením KS Košice zo dňa 19. 6. 2007).

(...) Zároveň Vám oznamujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľov v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu zaujal takéto relevantné stanovisko:

„... Vyjadrenie Okresného súdu Košice-okošie obsahuje v úvodnej časti len rozpis jednotlivých úkonov vykonaných súdom bez uvedenia svojho stanoviska alebo záveru.

V ďalšej časti rozdelil súd sťažovateľov do piatich skupín s uvedením ich postoja k žalobe a konaniu.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03,

IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania, ako aj so zreteľom na vstupovanie ďalších účastníkov do konania v súvislosti s právnym nástupníctvom po zomrelých žalovaných, možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Samotnú vecnú zložitost' však nemožno dávať do súvislosti s dlhotrvajúcou neefektívnou činnosťou resp. nečinnosťou okresného súdu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti. Výklad a používanie predmetnej právnej úpravy sú stabilizované v rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj metodiku postupu všeobecných súdov v týchto sporoch. Chceme poukázať aj na skutočnosť, že vo svojom vyjadrení Okresný súd Košice-okolie právnu a faktickú zložitost' veci ani nenamietal.

Ak by súd vo veci konal plynule a bez prieťahov, mohol vec skončiť len s pôvodnými žalovanými, resp. len s minimálnym navýšením počtu účastníkov. Keďže súdny spor trvá už viac ako 20 rokov, je logicky nevyhnutné, že v priebehu tak dlhého časového úseku časť účastníkov zomrie, čo spravidla spôsobuje navýšenie počtu účastníkov konania. Preto sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd neprihliadal na komplikovanosť sporu v tej jej časti, ktorá bola spôsobená zdĺhavosťou konania samotného súdu.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Aj keď pri štvrtej skupine sťažovateľov Okresný súd Košice-okolie uvádza, že títo sťažovatelia začali po prvom zrušení rozsudku meniť názor a svoje tvrdenia a začali navrhovať nové dôkazy a to podstatne prispelo k predĺženiu konania, neexistuje žiadna okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným prieťahom v konaní.

Okresný súd Košice-okolie pri piatej skupine sťažovateľov konštatuje, že títo sťažovatelia a ani ich právna predchodkyňa sa pojednávania nezúčastnili ani sa vo veci nevyjadрили. Splnomocnili na zastupovanie jedného zo žalovaných.

Všetci sťažovatelia vystupujú v konaní pred okresným súdom na strane žalovaných. Preto nebolo ich povinnosťou zisťovať okruh účastníkov, ani identifikovať predmet sporu alebo akokoľvek inak prejavovať aktívne záujem o spor. Skutočnosť, že niektorí sťažovatelia nevyvíjali aktivitu namiesto žalobcu resp. súdu nemôže byť posudzovaná na ich ťarchu. Správanie sťažovateľov je absolútne legitímne a nijakým spôsobom nezabraňuje súdu skončiť voči nim konanie.

Tretím hodnotiacim kritériom je postup samotného okresného súdu. Z dosiaľ vykonaných úkonov súdu vyplýva, že okresný súd bol v spore činný neefektívne, pričom neefektívna činnosť okresného súdu charakterizuje konanie ako celok.

Okresný súd uvádza na svoju obhajobu, že je potrebné uviesť, že v danej veci pojednávali od jej nápadu až po súčasnosť v danej veci 7 sudcovia a vo veci bolo rozhodnuté 4x rozsudkom pričom prvostupňové rozhodnutia boli uzneseniami Krajského súdu zrušené.

Tu poukazujeme na to, že ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre opakovane zaujal stanovisko, z ktorého vyplýva, že vychádzajúc z rímskej zásady iura novit curia nemôže 20 - ročné trvanie súdneho sporu ospravedlniť ani náročnosť vecí, ani zložitost' právnej úpravy, ani správanie účastníkov konania.

Pocity účastníkov konania v priebehu súdneho konania sú vo všeobecnosti zhodné bez ohľadu na ich stanovisko k žalobe. Každý z účastníkov konania chce predovšetkým, aby sa súdne konanie skončilo čo najskôr spravodlivým rozhodnutím vo veci. Pocity úzkosti, stresu, neistoty a v konečnom dôsledku aj krivdy u sťažovateľov sú nespochybniteľné a boli zvýraznené práve ako dôsledok neprimeranej dĺžky súdneho konania. Nie je pritom podstatné, aké stanovisko zaujal ten ktorý sťažovateľ k prejednávanej veci. Súhlasné alebo neutrálne stanovisko žalovaných so žalobou nemôže predsa zbaviť súd povinnosti prerokovať takúto žalobu bez priet'ahov. V opačnom prípade by tým bola súdom daná možnosť uprednostňovať konania, v ktorých sú stanoviská strán rozporné pred konaniami, v ktorých žalovaná strana nemá námietky voči žalobe. Viacerí zo sťažovateľov nezaujali k žalobe zamietavé stanovisko len preto, lebo nemajú chuť sa súdiť a samotné súdne

konanie im je nepríjemné a obťažuje ich. Dokonca možno konštatovať, že práve u týchto sťažovateľov je pocit frustrácie a krivdy z dĺžky konania väčší, keďže vzhľadom na svoje stanovisko oprávnene očakávali rýchle rozhodnutie súdu a tým aj odstránenie stavu právnej neistoty.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach niekoľkokrát uviedol, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza účastník konania. Samotným prerokovaním veci sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre naplnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nepostačuje, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv.

Sťažovatelia sa rozhodli podať ústavnú sťažnosť napriek odpovedi predsedu súdu, nakoľko z tejto nevyplývajú žiadne konkrétne opatrenia brániace ďalším zbytočným prieťahom v konaní. V odpovediach predsedu súdu sú rozpísané jednotlivé úkony vykonané súdom v období posledných dvoch rokov so záverom predsedu súdu, že vo veci sa plynulo koná. S týmto záverom predsedu súdu sťažovatelia nesúhlasili. Samotné konanie súdu ešte nemusí znamenať, že ide o konanie bez zbytočných prieťahov. Konaniu bez zbytočných prieťahov totiž nezodpovedá akýkoľvek hoci aktívny postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania. Aj keď za posledné dva roky súd vykonal množstvo úkonov, väčšina z nich bola neúčelná a neefektívna. Odpoveď predsedu súdu nepresvedčila sťažovateľov o tom, že po podaní sťažnosti na postup súdu dôjde k náprave a vo veci sa bude ďalej konať bez zbytočných prieťahov. Práve naopak takéto vyjadrenie len zvýšila ich nedôveru a neistotu v schopnosť súdu zabezpečiť plynulosť priebehu konania. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd nepostupoval spôsobom, ktorý by viedol k odstráneniu ich právnej neistoty vo veci, v ktorej boli označení za odporcov. Keďže ani doteraz o celej veci nerozhodol, sťažovatelia sú toho názoru, že zbytočnými prieťahmi v označenom konaní došlo k porušeniu ich základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

Vychádzajúc z uvedeného je nesporné, že doterajším postupom okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z týchto dôvodov považujeme podanie ústavnej sťažnosti za dôvodné. Zároveň oznamujeme, že netrváme na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Súhlasíme s tým, aby ústavný súd od ústneho pojednávania upustil.

V právnej veci sťažovateľov v 1. až 29. rade proti Okresnému súdu Košice - okolie vedenej pred Ústavným súdom SR č. k. II. ÚS 211/2010 v konaní o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd si uplatňujeme trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia...“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Pokiaľ ide o priebeh a stav napadnutého konania, ústavný súd po nahliadnutí do spisu Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 8 C 994/89 konštatuje, že chronologický popis úkonov vykonaných v danej veci sa zhoduje s popisom predsedu okresného súdu z 10. júna 2010, preto v okolnostiach danej veci ústavný súd upustil od opakovania popisu týchto úkonov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 994/89 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho

význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

V danej súvislosti ústavný súd konštatuje, že v prípade niektorých sťažovateľov došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane odporcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (z titulu dedenia). Keďže univerzálna sukcesia vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusel uplatňovanú zmenu uznesením pripustiť. Sťažovatelia totiž vstúpili do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania odporcu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale ku procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu.

Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s úmrtím viacerých účastníkov konania, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon, ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom. Sťažovatelia neprispeli svojím správaním k zbytočným prietahom v konaní, pričom skutočnosť, že so žalobným návrhom nesúhlasili,

resp. že niektorí sťažovatelia v tomto smere menili svoj názor, výrazne nemohlo ovplyvniť napadnuté konanie, ktoré má od začiatku sporový charakter.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že viac ako 21-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a neospravedliteľné (aj keď sa spis nachádzal asi dva roky aj na odvolacom súde, za ktoré obdobia okresný súd nezodpovedá). Okrem toho ústavný súd už v súvislosti s napadnutým konaním vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom nálezom č. k. III. ÚS 152/08-29 z 12. augusta 2008 a prikázal súdu konať bez zbytočných prieťahov, pričom tento príkaz nebol rešpektovaný. Ústavný súd rovnako ako vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 152/08 poukazuje na to, že predmetom posúdenia je konanie o spore, ktorý začal 11. októbra 1989, avšak vzhľadom na to, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom možno skúmať, či došlo, alebo nedošlo k zbytočným prieťahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začína od 15. februára 1993 (mutatis mutandis I. ÚS 52/01). V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že ak nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základného práva pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemôže tiež zohľadniť stav konania k uvedenému dátumu (IV. ÚS 277/04). Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že takmer celý priebeh konania je poznačený neefektívnosťou jeho postupu, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku sporu. I keď v priebehu viac ako 19-ročného konania bolo zistené iba jedno väčšie obdobie nečinnosti v trvaní 50 mesiacov, od 27. septembra 1993, keď bolo odročené pojednávanie, až do 26. novembra 1997, keď okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov na upresnenie okruhu účastníkov (v tomto období okresný súd iba vyzýval neefektívne právnu zástupkyňu na upresnenie pasívne legitimovaných účastníkov a zisťoval stav dedičských konaní po účastníkoch, ktorí zomreli), a okresnému súdu nemožno vytknúť inú dlhodobejšiu nečinnosť ako 9 mesiacov (napr. v roku 2001), ústavný súd zdôrazňuje, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej

veci, možno už len na základe jeho posúdenia v celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. V priebehu celého konania okresný súd nepostupoval v konaní dôsledne, neorganizoval svoju prácu tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok relevantných dôkazov potrebných na rozhodnutie vo veci samej. I keď vo veci rozhodol rozsudkom ešte v roku 1991, jeho rozhodnutie bolo nadriadeným súdom pre nedostatočne zistený skutkový stav zrušené. Neefektívnosť postupu okresného súdu vyplýva aj zo skutočnosti, že i keď nariadil spolu viac ako 31 termínov pojednávaní a vo veci rozhodol neskôr aj ďalšími tromi rozsudkami (14. novembra 2001, 13. februára 2004 a 13. januára 2006), tieto rozsudky boli odvolacím súdom v napadnutej zamietajúcej časti zrušené a do dňa rozhodnutia ústavného súdu nie je celé konanie o predmete sporu právoplatne skončené. Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľný, pretože dlhodobo nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa účastníci konania v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože už hraničia s odmietnutím spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu okresného súdu. Skutočnosť, „že v predmetnej veci pojednávali od jej nápadu až po súčasnosť 7 sudcovia“ ako objektívne „príťažujúce“ okolnosti, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval *postup súdu*, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva

zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia sa domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia každý vo výške 10 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä vzhľadom na celkovo nesmierne dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané každému z pôvodných účastníkov napadnutého konania v sume po 2 000 €. V prípade, ak pôvodní účastníci konania počas napadnutého konania zomreli, ústavný súd uvedené zadosťučinenie podelil medzi ich dedičmi rovnakým pomerom.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3, 4, 5, 6 a 7.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom H. V., M. V., J. M., M. B., M. E., J. V., H. F., I. J., P. J., P. J., A. R., J. Š., J. P., H. P., J. P., N. T., H. L., F. J., K. B., M. J., M. S., A. B., H. E., R. Z., O. Z., O. Z., M. J., J. J. a A. P. vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu). Za tri úkony vykonané v roku 2010 patrí odmena v sume trikrát po 120,23 €, teda 360,69 € a trikrát režijný paušál v sume po 7,21€, teda 21,63 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 382,32 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 180,345 €. Spolu s režijným paušálom teda jednému sťažovateľovi prislúcha odmena v sume 201, 97 €. V prípade 29 sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 5 857,13 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľmi rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 8 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2011